

Pak ho ďábel vezme na velmi vysokou horu, ukáže mu všechna království světa i jejich slávu a řekne mu: „Toto všechno ti dám, padneš-li přede mnou a budeš se mi klanět.“ Tu mu Ježíš odpoví: „Jdi z cesty, satane; neboť je psáno: „Hospodinu, Bohu svému, se budeš klanět a jeho jediného uctívat.“ ...

(16,13-17.20-24)

Když Ježíš přišel do končin Cesareje Filipovy, ptal se svých učedníků: „Za koho lidé pokládají Syna člověka?“ Oni řekli: „Jedni za Jana Křtitele, druzí za Eliáše, jiní za Jeremiáše nebo za jednoho z proroků.“ Řekne jim: „A za koho mě pokládáte vy?“ Šimon Petr odpověděl: „Ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého.“ Ježíš mu odpověděl: „Blaze tobě, Šimone Jonášův, protože ti to nezjevilo tělo a krev, ale můj Otec v nebesích. ...

20 Tehdy nařídil učedníkům, aby nikomu neříkali, že je Mesiáš. Od té doby začal Ježíš ukazovat svým učedníkům, že musí jít do Jeruzaléma a mnoho trpět od starších, velekněží a zákoníků, být zabit a třetího dne vzkříšen. Petr si ho vzal stranou a začal ho kárat: „Buď toho uchráněn, Pane, to se ti nemůže stát!“ Ale on se obrátil a řekl Petrovi: „Jdi mi z cesty, satane! Jsi mi kamenem úrazu, protože tvé smýšlení není z Boha, ale z člověka!“ Tehdy řekl Ježíš svým učedníkům: „Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mne.

Ďábel UKÁZAL Ježíšovi všechna království světa a jejich slávu – a Ježíš UKÁZAL učedníkům jako smysluplnou – cestu utrpení. Tady bychom mohli dnes začít – u rozdílu mezi tím, co ukazuje pokušitel a co ukazuje Ježíš. Pokušitel ze své ďábelské vyhlídky ukazuje Ježíšovi VŠECHNA království světa: „Koukej, tady je žirná Ukrajina, tady staroslavná Gruzie, tady Evropa, a tady zase Grónsko, Kanada, Mexiko, tady Taiwan,... – toto všechno ti dám, budeš-li se mi klanět. Přece chceš, aby brali vážně to tvé království? Tak to potřebuješ moc, schopnost ovládat, rozšiřovat pole svých zájmů a patřičně je realizovat.“ *Toto VŠE ti dám*, nabízí – a ta nabídka se navíc podezřele kryje s rozšířenou představou o Pánu Bohu. Pokud nějaká představa lidem zbývá, bývá tam důležité ono VŠE: když Bůh, tak vše-vládce, vše-mocný, vše-vědoucí a kontrolující,.. atd, atd. Všimněme si tedy, že tato představa božského vševládařství vyhovuje samotnému pokušiteli, ďáblu. Pouze se jí snaží dát svůj vlastní obsah: *toto VŠECHNO ti dám*, jestliže přede mnou padneš a budeš se mi klanět, nabízí Ježíšovi.

Ježíš tohle „vše“ odmítá – a když pronáší své "odstup satane", zdůvodňuje to slovy Tóry. Slovy z jednoho naprosto nezaměnitelného příběhu – příběhu o cestě Izraele z otroctví a beznaděje ke svobodě a naději. Ten příběh odkrývá pravou tvář moci – totiž, že moc všemocných (faraonů a jim podobných) uvrhne slabší a bezbranné do otroctví a beznaděje, nebo rovnou do genocidy. A především, právě tento zvláštní, jedinečný příběh dává pravou tvář samému Bohu – jako Bohu solidarity, svobody a zájmu o lidskou důstojnost. Proto Mojžíš na konci té cesty, před cílem připomíná Izraeli: *Hospodinu, Bohu svému, se budeš klanět,*

a jeho jediného uctívat – a Ježíš to teď po něm opakuje.

Ten zvláštní, konkrétní, nezaměnitelný příběh svobody a naděje pak pokračoval dál. V zápasech soudců – vysvoboditelů zprostřed přívalu nepřátel i přívalu zpohanštění Božího lidu. V příbězích pomazaných, tedy „mesiášů“, pověřených přinášet vysvobození z útlatu i ze strachů, tísní a pláče. Pokračoval ve svědectví proroků, v jejich protestu proti bezpráví a chamtivosti všelijakých oligarchů a proti přizpůsobivosti tomu všeobecnému pohanství panujícímu všude okolo.

A pak – po čase – se na scéně objevil Ježíš. A z jeho slov a činů a způsobu, jak se setkával s lidmi a co jim říkal o Bohu i o nich samých, dýchala s novou naléhavostí ta zvláštní jedinečnost příběhů Božího zastání, vysvobozování, útěchy a naděje a obnovy pošlapané lidskosti.

A když už to nějaký pátek trvalo a začaly o něm kolovat všelijaké zvěsti, potřeboval si spolu se svými nejbližšími UPŘESNIT, jaké v něj vkládají naděje, co od něj čekají, kam si ho zařadili. A tehdy z Petrových úst zaznělo "Ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého". Ty patříš, jako zvláštní, jedinečný svědek, do řady těch, kdo na sebe brali ten zvláštní, jedinečný úkol, poslání zpřítomňovat svobodu a naději našeho Boha.

Jak na to Ježíš zareagoval, jsme slyšeli. Nejdřív Petrovi poblahopřál, že nalezl mesiáše, ale vzápětí přikázal: Ještě o tom mlčte, ještě se s tím radostným zjištěním nerozbihejte do světa! A právě *tehdy začal ukazovat svým učedníkům, že k příběhu Syna Boha živého patří zvláštní cesta do Jeruzaléma, trpět – jako bezbranná oběť – být popraven* (také na hoře vysoké velmi...)

Ďábel UKÁZAL Ježíšovi všechna království světa a jejich slávu – a Ježíš jako smysluplnou cestu pro mesiášského krále UKÁZAL cestu utrpení. V Matoušově vyprávění ty dvě scény na sebe vzájemně odkazují, **aby přitom o to ostřeji vynikl jejich protiklad**: Ďábel ukazuje všechna království, **jakékoli území**, na něž si vzpomeneš, kdežto Ježíš ukáže **jednu konkrétní** cestu. Pokušitel jako to důležité předhazuje vládu, moc, slávu, Ježíš zdůrazní bezmocnou, vnějšně nezajištěnou službu pravdě. Pokušitel říká – nejdřív musíš všem šéfovat, pak můžeš něčeho dosáhnout, Ježíš dosvědčuje – nejdřív je potřeba nasadit sebe sama a vítězství, vysvobození z případného krachu a prohry – to nechej na Bohu, to je záležitost třetího dne. Takhle tedy Ježíš – ve chvíli vskutku klíčové, tváří v tvář lidskému vyznání, krédu církve – takhle začne zpřesňovat, zkonkréťňovat cestu, kterou je potřeba, aby dál šel.

Co na to Petr? *Vzal si ho stranou a začal ho kárat* jak učitel rozčilený žákovou zanedbaností: *Buď toho uchráněn, něco takového se ti nemůže stát*. Jako nechtěný předchůdce Velkého inkvizitora Ježíšovi vytýká: Co jsi to za mesiáše, že se chceš vydat cestou utrpení?! Co nám to děláš, jen se pěkně zařaď do galerie uctívaných vůdců a nedotknutelných autorit! Jen si nevyskakuj s takovými nesmysly, jako je cesta osamělých a trpících svědků pravdy...! – takhle teď Ježíše peskuje ten, který ještě před chvílí jako zástupce učedníků a církve vyznával *Ty jsi Syn Boha živého*.

Pokušitel se Ježíšovi vlíchlacoval svým "jsi-li Syn Boží... – a pak mu nabídl svou ďábelskou zkratku – tudy to vezmi ke kralování, k moci a vládě. A totéž teď dělá Petr, když s-vádí,

od-vádí Ježíše z cesty kříže, když ho kritizuje "tohle se přece k cestě mesiáše, k cestě Syna nehodí."

Co tu můžeme zaslechnout? Opravovat Ježíšovu mesiášskou cestu, stočit ji jinak, aby nemířila k samotě a utrpení kříže, to nemusí nutně mít v popisu práce jen jakýsi profláklý nepřítel Božího díla. Tohle pohoršení nad tím, kam a kudy to Ježíš vede, to prosakuje leckterými našimi dobře míněnými radami či zkušenostmi, jak vyklouznout z nepřijemností, jak umést cestičku těm, které máme rádi, jak se pokud možno rozhodovat tak, abychom si moc nespálili prsty a nenatloukli ústa. S touhle moudrostí se Petr stává Ježíši svůdcem, pokušitelem, odpůrcem – tedy satanem. Proto slyší: *Odstup satane, jsi mi kamenem úrazu!* Ne že by mu v té chvíli narostlo kopyto nebo z něj byla cítit síra. Prostě promluvil, jak mu velí osvědčené zkušenosti a nejlepší úmysly.

Ježíš ho i s jeho (a našimi?) úmysly jednoznačně odmítá. Nepřeslechněme – kam, že ho přitom posílá: Ne do horoucích pekel, ale dosl. říká *"Jdi za mne!"* Zařaď se pěkně mezi ostatní učedníky. Nechtěj mi určovat cestu jako nějaký církevní hlavoun nebo křesťanský píarista. Jdi za mne, vezmi na sebe ten skandál křížové cesty – a s tímhle křížem mne následuj.

Takhle se tedy **projasnilo, kudy kam a kudy dál** s tou starou cestou svobody a naděje.

Když Ježíš prošlape její další (zásadní) úsek – povede ta cesta na kříž. Ale svou ochotou jít cestou nezaštitěnosti a bezmoci vrhl i světlo na svět bezuzdné touhy po moci.

Osobním nasazením a ručením osvětlil zlobnost autoritářského nařizování. Svou poslušností postavil do pravého světla zaslepenost těch, kdo chtějí poroučet a diktovat. Takhle nasvítíl, co je proti-božské, a tudíž i proti-lidské a vede k nelidským koncům.

Postní období, kterým od příští neděle poputujeme k velikonočům, to bude připomínat:

Ochota riskovat pohodlí, nepřízeň mocných, nepřátelství a zášť "majitelů pravdy", ochota strpět posměch, bezpráví, to patří už od dob proroků k příběhům těch, jejichž svědectví otevírá cestu dál. K příběhům spásy – k příběhům salvátorů. A že je to cesta, která má budoucnost, a že nás na ní vítá, to nám dnes chce dosvědčit i u svého stolu. Amen.

Salvátor 2. 3. 2025

Píseň 393,1

In: Smiluj se nade mnou, Panovníku, po celé dny k tobě volám. Hospodine, ukaž mi svou cestu, budu žít podle tvé pravdy, soustřed' mou mysl na bázeň tvého jména. AMEN. (Ž 86,3.11)

Píseň 99,1-6 (86)

Modlitba Jsi naše síla – náš Pane. Když padáme únavou, pozvedáš. Když ti přestáváme věřit, obnovuješ víru. Když nás sevře strach – vysvobozuješ. Tam, kde jsme nařikali, dáváš radost. A kde jsme se starali jen o sebe, tvoříš společenství. Děkujeme, že to vše smíme potkávat díky Ježíši Kristu. Že jeho příběh vzbuzuje a víru a dává jí ryzí podobu. Že on nás na cestě následování vede k věrnosti tobě a tvému slovu. Doufáme, že právě takto nás tvoje slovo osloví a nasytí i dnes. AMEN

1. čtení Jr 26,1-3.11-15

Píseň 336 (Uhni se stranou)

kázání + Píseň 515 (Náš pastýř) – s chorálovou předehtrou?

Confiteor Nejsme odhodlaní svědkové tvé cesty pravdy a nasazení sebe sama. Tváří v tvář aroganci a tlaku lži ustupujeme, přizpůsobujeme se, vymlouváme. Odvoláváme se na vlastní

bezmoc a hledáme výmluvy, místo co bychom se postavili za bité, pronásledované, pomlouvané a ponížené. Ty nám však nabízíš víru, že právě tvoje cesta kříže má hluboký smysl – i pro nás. A tak prosíme, ať se nám svědectví o tvé seberozdávající lásce stane i dnes zdrojem posily, inspirace, útěchy – a dá možnost znovu vykročit na cestu následování. Ty sám povzbud' naše srdce – ať víme, kam a za koho se v této době postavit. Všichni, kdo takto vyznáváte a prosíte, připojte se společným: *Kyrie eleison*
Přijměte slovo milosti: Dokazuje Bůh svou lásku k nám – když jsme ještě byli hříšní, Kristus zemřel za nás. Když jsme nyní ospravedlněni prolitím jeho krve – spasení budeme skrze něho.

Pozdravení pokoje

Preface Děkujeme ti, Bože, náš Otče, neboť od tebe pochází náš život. Povolal jsi svůj lid Izraelský a věrně jsi jej vedl cestou svobody a naděje. Sytil jsi jej na poušti. Posílals proroky, aby ho svým slovem zachovávali na cestě víry. I svou církev navštěvuješ blízkostí svého Ducha – a sám tvůj Syn nám stává cestou, pravdou a životem. Proto tě oslavujeme a spolu se zástupy tvých svědků pokorně voláme: Svatý, svatý, svatý Hospodin zástupů – plná jsou nebesa i země slávy jeho.

USTANOVENÍ – podle Mt

OTČE NÁŠ...

Pozvání Lk 14,15: *Blaze tomu, kdo bude jíst chléb v království Božím!*

Ke stolu Kristovu jsou bez rozdílu církevní příslušnosti zváni všichni, kdo věří v jeho vykupitelské dílo a chtějí je spolu s ostatními slavit a přijímat. (Vino z kalicha i kalíšků.)

Vysluhování – píseň 667 (Zůstaň s námi)

Propouštění (Dt 8,3b)

Tak ti dal (Hospodin) poznat, že člověk nežije pouze chlebem, ale že člověk žije vším, co vychází z Hospodinových úst. *Jděte v pokoji*

MODLITBA:

Nasazoval jsi vlastní kůži i život, aby nám patřila blízkost Božího království. Děkujeme, žeš' nám to u svého stolu živě připomněl. Prosíme, ať nepromarníme dar tvého nasycení. Duch svatý ať nám otevírá oči, abychom rozeznali, co ohrožuje víru – dá nám odvahu s každým takovým ohrožením zápasit. Amen.

PÍSEŇ 384,1-2

Ohlášení

Přímluvy

Náš Pane, obracíme se k tobě jako k dárci chleba života a prosíme: – dávej svůj chléb všude, kde lidé trpí hladem, zvláště národům, na něž dopadlo kořistnictví druhých

– dávej chléb milosrdenství těm, které nezajímá nouze druhých. – dávej chléb spravedlnosti všem, kdo ztrácejí příležitost k obživě, všem, kdo hladovějí na útěku před násilím, všem, kdo ztratili půdu k obživě – dávej chléb naděje všem, kdo víc věří své beznaději než tobě – dávej chléb empatie těm, kdo se topí v nadbytku, kde lidé zapomněli, komu děkovat a s kým se sdílet – dávej chléb svobody srdcím zotročeným závistí, sobectvím, strachem.

– církvi dávej chléb, aby očekávala příchod tvého Království – osamoceným dávej chléb, který je uvede do společenství. O chléb pokoje prosíme pro ty, na něž dopadá nelidskost agresorů – o chléb odvahy a síly pro ty, kdo s nasazením brání spravedlnost a lidskou důstojnost. Lidi a problémy, osobně nám ležící na srdci, předkládáme teď v tiché modlitbě: "...". Pane smiluj se, pro JKa, ktý s tebou a DS kraluje na věky. AMEN

Poslání Mt 16,24

Požehnání

Já jsem s vámi – po všechny dny – až do skonání tohoto věku.

Amen

Píseň 393,2